



P9_TA(2023)0434

Prace Komisji Petycji w 2022 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie wyniku działalności Komisji Petycji w roku 2022 (2023/2047(INI))

(C/2024/4220)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wcześniejsze rezolucje w sprawie wyniku działalności Komisji Petycji,
 - uwzględniając art. 10 i 11 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
 - uwzględniając art. 20, 24 i 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) będące odzwierciedleniem znaczenia nadanego w Traktacie prawu obywateli i osób mających miejsce zamieszkania w UE do informowania Parlamentu o ich obawach,
 - uwzględniając art. 228 TFUE dotyczący roli i funkcji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich,
 - uwzględniając art. 44 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w którym jest mowa o prawie do składania petycji do Parlamentu Europejskiego,
 - uwzględniając postanowienia TFUE dotyczące postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, w szczególności jego art. 258 i 260,
 - uwzględniając art. 54 i art. 227 ust. 7 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Petycji (A9-0333/2023),
- A. mając na uwadze, że celem rocznego sprawozdania w sprawie wyniku działalności Komisji Petycji jest przedstawienie analizy dotyczącej petycji otrzymanych w 2022 r. i stosunków z innymi instytucjami oraz przedstawienie wiernego obrazu celów osiągniętych w roku 2022;
- B. mając na uwadze, że w 2022 r. do Parlamentu wpłynęło 1 217 petycji, co stanowi spadek o 12,6 % względem 1 392 petycji złożonych w 2021 r. oraz spadek o 22,6 % względem 1 573 petycji złożonych w 2020 r.;
- C. mając na uwadze, że w 2022 r. 22 441 użytkowników poparło co najmniej jedną petycję na internetowym portalu petycji Parlamentu Europejskiego, co stanowi znaczny spadek w porównaniu z 2021 r., kiedy było to 209 272 użytkowników (co z kolei stanowiło duży wzrost w porównaniu z 2020 r., kiedy takich użytkowników było 48 882); mając na uwadze, że liczba kliknięć popierających petycje również spadła w 2022 r. i wyniosła ogółem 27 927 (w porównaniu z 217 876 w 2021 r. i 55 129 w 2020 r.);
- D. mając jednak na uwadze, że ogólna liczba petycji jest nadal niewielka, jeśli wziąć pod uwagę całkowitą liczbę ludności UE, co pokazuje, że wciąż należy zwiększać starania na rzecz podnoszenia świadomości obywateli na temat ich prawa do składania petycji oraz potencjalnej użyteczności petycji jako sposobu zwrócenia uwagi instytucji UE i państw członkowskich na kwestie, które bezpośrednio dotyczą obywateli i mają na nich wpływ; mając na uwadze, że obywatele korzystający z prawa do składania petycji oczekują, iż instytucje Unii wniosą wartość dodaną w rozwiązanie ich problemów; mając na uwadze, że niezwykle ważne jest udzielanie składającym petycje terminowych i uzasadnionych odpowiedzi, aby budować zaufanie obywateli do Unii;
- E. mając na uwadze, że kryteria dopuszczalności petycji są określone w art. 227 TFUE i art. 226 Regulaminu Parlamentu Europejskiego, które zawierają wymóg, aby petycje były składane przez obywateli Unii lub przez osoby fizyczne lub prawne mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie członkowskim, których bezpośrednio dotyczą sprawy wchodzące w zakres działań UE;

- F. mając na uwadze, że spośród 1 217 petycji złożonych w 2022 r. 357 uznano za niedopuszczalne, a 5 wycofano; mając na uwadze, że odnotowany w 2022 r. wysoki odsetek (29,46 %) petycji niedopuszczalnych potwierdza wciąż powszechny brak jasności co do zakresu obszarów odpowiedzialności Unii; mając na uwadze, że aby zmniejszyć liczbę petycji niedopuszczalnych, należy wciąż podejmować działania w celu dalszego doprecyzowania zakresu działań UE; mając na uwadze, że aby zaradzić tej sytuacji, należy wspierać komunikację z obywatelami i usprawnić ją;
- G. mając na uwadze, że każda petycja jest sprawdzana i rozpatrywana uważnie, efektywnie i w przejrzysty sposób;
- H. mając na uwadze, że składający petycje to na ogół obywatele, którym zależy na ochronie praw podstawowych, na udoskonaleniu naszych społeczeństw i na ich przyszłym dobrobycie; mając na uwadze, że doświadczenia tych obywateli dotyczące rozpatrywania petycji w dużym stopniu wpłyną na to, jak będą oni postrzegać instytucje Unii, co będą wiedzieć o działaniach podjętych na szczeblu UE i o poszanowaniu prawa do składania petycji zapisanego w prawodawstwie UE;
- I. mając na uwadze, że prawo do składania petycji do Parlamentu Europejskiego jest jednym z podstawowych praw obywateli Unii; mając na uwadze, że prawo do składania petycji zapewnia obywatelom Unii i osobom mającym miejsce zamieszkania w Unii otwarty, demokratyczny i przejrzysty mechanizm pozwalający na bezpośrednie zwracanie się do swoich wybranych przedstawicieli, a tym samym jest niezbędny do tego, aby umożliwić obywatelom aktywne i skuteczne uczestnictwo w życiu Unii; mając na uwadze, że to, jak składający petycje będą postrzegać instytucje Unii i na ile będą ufać UE i jej polityce, zależy w dużym stopniu od rozpatrywania petycji; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest utrzymanie wysokich standardów przy realizowaniu tego prawa i rozpatrywaniu petycji; mając na uwadze, że petycje umożliwiają obywatelom Unii zgłaszanie braków w stosowaniu prawa UE oraz pomagają wykrywać przypadki naruszeń prawa UE;
- J. mając na uwadze, że prawo do składania petycji zapewnia Parlamentowi możliwość odpowiadania i reagowania na skargi i obawy dotyczące problemów wchodzących w zakres działań UE; mając na uwadze, że prawo do składania petycji umożliwia Parlamentowi i pozostałym instytucjom Unii, w szczególności Komisji, która pełni rolę strażniczki traktatów, lepsze reagowanie na domniemane nieprzestrzeganie przepisów UE w państwach członkowskich; mając na uwadze, że petycje są zatem użytecznym źródłem informacji na temat przypadków błędnego stosowania lub naruszeń prawa Unii, a także niedociągnięć i luk w obecnie obowiązującym prawie UE, i dzięki temu umożliwiają Parlamentowi i pozostałym instytucjom Unii ocenę transpozycji i stosowania prawa Unii oraz jego wpływu na prawa obywateli Unii i osób mających w niej miejsce zamieszkania;
- K. mając na uwadze, że w Parlamencie powołano międzyresortową grupę roboczą ds. języka migowego, która ma wdrożyć środki służące spełnieniu prośby wyrażonej w petycji nr 1056/2016, by umożliwić składanie petycji w krajowych językach migowych używanych w Unii Europejskiej;
- L. mając na uwadze, że Parlament Europejski jest jedyną instytucją Unii wybieraną bezpośrednio przez obywateli UE; mając na uwadze, że Parlament od dawna odgrywa pierwszoplanową rolę w rozwoju procesu rozpatrywania petycji w skali międzynarodowej i stosuje najbardziej otwartą i przejrzystą procedurę składania i rozpatrywania petycji w Europie, umożliwiającą składającym petycje pełne uczestnictwo w jego działaniach;
- M. mając na uwadze, że Komisja Petycji uważnie bada i rozpatruje każdą petycję złożoną do Parlamentu; mając na uwadze, że każdy składający petycję otrzymuje odpowiedź i informacje na temat decyzji w sprawie dopuszczalności oraz działań następczych podjętych przez komisję w rozsądnym terminie, we własnym języku lub w języku użytym w petycji; mając na uwadze, że każdy składający petycję może wystąpić z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie jego petycji na podstawie istotnych nowych elementów; mając na uwadze, że Komisja przypominała, iż odmawia podjęcia działań w sprawach poruszonych w poszczególnych petycjach, jeżeli nie odzwierciedlają one problemów strukturalnych, i w takich przypadkach odsyła do sądów krajowych w celu zastosowania prawa Unii;
- N. mając na uwadze, że zgodnie z art. 17 TUE Komisja musi zapewnić, że funkcjonowanie traktatów oraz środki przyjęte na ich podstawie są właściwie stosowane; mając na uwadze, że strategiczne podejście Komisji w odpowiadaniu na kwestie poruszane w petycjach musi być w pełni spójne z traktatami, aby Komisja mogła zagwarantować skuteczne działania następcze;
- O. mając na uwadze, że Komisja Petycji jako jedyna pozostaje w bezpośrednim kontakcie z obywatelami UE i dzięki temu może informować ich o działaniach podejmowanych na szczeblu europejskim, krajowym lub lokalnym;

- P. mając na uwadze, że działania Komisji Petycji opierają się na wiedzy pochodzącej od składających petycje; mając na uwadze, że informacje przedstawione przez składających petycje w samych petycjach i na posiedzeniach komisji, wraz z oceną Komisji oraz odpowiedziami państw członkowskich i innych organów, mają kluczowe znaczenie dla prac komisji; mając na uwadze, że dopuszczalne petycje stanowią również cenny wkład w prace innych komisji parlamentarnych, ponieważ Komisja Petycji przekazuje te petycje innym komisjom do wglądu lub w celu uzyskania opinii; mając zatem na uwadze, że petycje mogą mieć znaczenie w procesie ustawodawczym, dostarczając innym właściwym komisjom parlamentarnym cennych informacji na potrzeby prowadzonych przez nie zgodnie z ich kompetencjami prac legislacyjnych;
- Q. mając na uwadze, że Komisja Petycji przywiązuje ogromną wagę do rozpatrywania i publicznego omawiania petycji na swoich posiedzeniach; mając na uwadze, że składający petycje mają prawo przedstawić swoje petycje oraz często zabierają głos w dyskusji, biorąc tym samym aktywny udział w pracach komisji; mając na uwadze, że w 2022 r. odbyło się 12 posiedzeń Komisji Petycji (oprócz posiedzenia inauguracyjnego), na których omówiono 143 petycje w obecności 133 składających petycje, przy czym większość z nich uczestniczyła aktywnie w posiedzeniach, zabierając głos;
- R. mając na uwadze, że liczba petycji otrzymanych w 2022 r., w których wnioskowano o pełną zgodność z przepisami UE dotyczącymi środowiska oraz o skuteczne i szybkie działania w tym zakresie, zgodnie z zasadą ostrożności, aby chronić ekosystemy i siedliska Unii, wyniosła łącznie 258 (21,2%), czyli był to temat budzący najwięcej obaw składających petycję; mając na uwadze, że pozostałe główne tematy poruszane w petycjach dotyczyły praw podstawowych (17,4%), wymiaru sprawiedliwości (15,6%) i stosunków zewnętrznych (10,4%);
- S. mając na uwadze, że przyjmując porządek obrad, Komisja Petycji zwraca uwagę na wszystkie dopuszczalne petycje, niezależnie od ich tematu i pochodzenia, zwłaszcza na tematy szczególnie istotne z perspektywy debaty na szczeblu UE; mając na uwadze, że we wszystkich państwach członkowskich istnieje potrzeba zwiększenia świadomości na temat prawa do składania petycji do Parlamentu Europejskiego, w szczególności w tych obszarach tematycznych, które są przedmiotem mniejszej liczby petycji, tak aby zagwarantować lepszy zasięg geograficzny otrzymywanych petycji;
- T. mając na uwadze, że 79 % petycji otrzymanych w 2022 r. złożono za pośrednictwem internetowego portalu petycji Parlamentu – nieznacznie więcej niż 2021 r. (78,6 %) – co ponownie potwierdza, że portal ten jest zdecydowanie najczęściej wykorzystywanym przez obywateli kanałem składania petycji do Parlamentu;
- U. mając na uwadze, że w 2022 r. udoskonalono internetowy portal petycji, tak aby był on bardziej przyjazny dla użytkownika, bezpieczniejszy i dostępniejszy dla składających petycje; mając na uwadze, że wszystkie petycje opracowano i opublikowano terminowo w ciągu kilku dni od ich przyjęcia, oraz że na wszystkie wewnętrzne i zewnętrzne wnioski o wsparcie dotyczące użytkowania portalu petycji i jego treści udzielono odpowiedzi w terminie i we wszystkich językach; mając na uwadze, że rozszerzono wdrożenie wersji 2.0 portalu petycji i wprowadzono chatbot dla portalu;
- V. mając na uwadze, że w 2022 r. odbyło się siedem wizyt informacyjnych Komisji Petycji; mając na uwadze, że w porównaniu z jedną wizytą informacyjną zorganizowaną w 2021 r. stanowi to duży wzrost; mając na uwadze, że można wytłumaczyć potrzebą zminimalizowania w 2021 r. zagrożenia zdrowia posłów i posłanek oraz pracowników Parlamentu w związku z rozprzestrzenieniem się COVID-19, a tym samym przełożeniem dwóch wizyt informacyjnych na rok 2022;
- W. mając na uwadze, że zgodnie z Regulaminem Parlamentu Europejskiego Komisja Petycji odpowiada za kontakty z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, do którego zadań należy rozpatrywanie skarg wnoszonych w związku z niewłaściwym administrowaniem w instytucjach i organach UE; mając na uwadze, że obecna europejska rzecznik praw obywatelskich Emily O'Reilly przedstawiła swoje sprawozdanie roczne za rok 2021 na posiedzeniu Komisji Petycji w dniu 8 września 2022 r.;
- X. mając na uwadze, że Komisja Petycji jest członkiem europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich, w której skład wchodzi także Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, rzecznicy krajowi i regionalni oraz podobne organizacje z państw członkowskich UE, krajów kandydujących i z innych państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego; mając na uwadze, że sieć ta ma na celu promowanie wymiany informacji o prawie i polityce UE oraz wymianę najlepszych praktyk;

Y. mając na uwadze, że dalsza poprawa uczestnictwa obywateli jest kluczowym elementem umożliwiającym przybliżenie UE do jej obywateli; mając na uwadze, że w dniach 26–27 stycznia 2022 r. Komisja Petycji przyjęła sprawozdanie pt. „Kontakt z obywatelami: prawo do składania petycji, prawo do zwracania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i europejska inicjatywa obywatelska”⁽¹⁾, w którym stwierdziła, że Konferencja w sprawie przyszłości Europy powinna zapewnić poprawę instrumentów demokracji uczestniczącej; mając na uwadze, że 9 marca 2022 r. Parlament przyjął rezolucję na podstawie sprawozdania Komisji Petycji; mając na uwadze, że Komisja Petycji uważa, iż europejska inicjatywa obywatelska jest ważnym narzędziem demokracji uczestniczącej, które umożliwi obywatelom aktywne angażowanie się w kształtowanie polityki i prawodawstwa Unii;

1. podkreśla, że Komisja Petycji odgrywa zasadniczą rolę w ochronie i propagowaniu praw obywateli Unii i osób mających miejsce zamieszkania w Unii poprzez zadbanie o to, by obawy i skargi składających petycje rozpatrywano w sposób terminowy, skuteczny, właściwy i wolny od dyskryminacji oraz by składający petycję byli informowani o działaniach podjętych w sprawie ich petycji i postępach w tym zakresie, a także by petycjami zajmowano się w ramach otwartej, demokratycznej i przejrzystej procedury składania i rozpatrywania petycji;

2. ponownie podkreśla znaczenie ciągłej debaty publicznej na temat zakresu działań Unii w celu zapewnienia obywatelom właściwych informacji o zakresie kompetencji Unii i różnych szczeblach podejmowania decyzji; ponownie wzywa w związku z tym do przeprowadzenia szerszej zakrojonych kampanii informacyjnych we wszystkich językach urzędowych UE, przy aktywnym udziale służb komunikacyjnych, aby pomóc w poszerzeniu świadomości obywateli na temat ich prawa do składania petycji do Parlamentu Europejskiego oraz na temat zakresu odpowiedzialności Unii i uprawnień Komisji Petycji z myślą o zmniejszeniu liczby petycji uznawanych za niedopuszczalne oraz lepszym reagowaniu na obawy zgłaszane przez obywateli;

3. przypomina, że Komisja powinna dokonać przeglądu swojego obecnego strategicznego podejścia do rozpatrywania petycji w celu zapewnienia odpowiednich działań następczych względem wszystkich petycji, w których zgłaszane są naruszenia prawa UE, w tym jeśli kwestie naruszeń są poruszane w poszczególnych petycjach; wzywa Komisję do przedstawienia wyjaśnień prawnych dotyczących kluczowych pojęć zawartych w jej strategicznym podejściu, takich jak „kwestia budząca wątpliwości natury ogólnej” i „systematyczny brak egzekwowania prawa UE”, które są regularnie stosowane w działaniach następczych podejmowanych w związku z petycjami; zachęca Komisję do przeprowadzenia szczegółowych dochodzeń oraz bardziej terminowego i proaktywnego dialogu z władzami krajowymi w celu szybkiego położenia kresu domniemanym naruszeniom prawa UE zgłaszanym przez składających petycje, ze szczególnym uwzględnieniem petycji ujawniających przypadki naruszenia praw dużej liczby obywateli i mieszkańców UE lub dalsze naruszenia prawa UE związane z niedociągnięciami systemowymi;

4. zwraca uwagę, że petycje dają Parlamentowi i innym instytucjom Unii wyjątkową szansę na nawiązanie bezpośredniego kontaktu z obywatelami Unii i prowadzenie z nimi regularnego dialogu, w szczególności w sytuacjach, gdy odczuwają oni skutki niewłaściwego stosowania lub naruszenia prawa Unii; podkreśla potrzebę ściślejszej współpracy między instytucjami Unii a władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w zakresie dochodzeń dotyczących wdrażania i przestrzegania prawa Unii; uważa, że taka współpraca ma kluczowe znaczenie, jeśli chodzi o rozpatrywanie i rozwiązywanie zgłaszanych przez obywateli problemów dotyczących stosowania prawa UE, oraz przyczynia się do wzmocnienia legitymacji demokratycznej i odpowiedzialności Unii, jak i udziału obywateli i mieszkańców w procesach demokratycznych; apeluje zatem o udział przedstawicieli państw członkowskich w posiedzeniach Komisji Petycji oraz o terminowe udzielanie szczegółowych odpowiedzi na kierowane do organów krajowych wnioski Komisji Petycji o wyjaśnienia lub informacje;

(¹) Przyjęta przez Parlament 9 marca 2022 r. w formie rezolucji (Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 110).

5. przypomina o europejskim wymiarze Komisji Petycji, do której mogą się zwracać obywatele i mieszkańcy wszystkich 27 państw członkowskich w sprawach wchodzących w zakres traktatów UE i prawa UE; uważa, że na Komisji Petycji spoczywa szczególna odpowiedzialność za utrzymanie tego europejskiego wymiaru i pokazanie wartości dodanej europejskiej jedności i integralności; jest zdania, że zarówno rozpatrywanie petycji podczas posiedzeń Komisji Petycji, jak i organizacja wizyt informacyjnych na ich podstawie, powinny być zrównoważone pod względem geograficznym; uważa w związku z powyższym, że Parlament Europejski powinien wzmocnić starania na rzecz promowania roli i pracy Komisji Petycji oraz zwiększenia świadomości wśród wszystkich obywateli i mieszkańców UE na temat prawa do składania petycji do Parlamentu Europejskiego; uważa, że grupy polityczne reprezentowane w Komisji Petycji powinny w miarę możliwości dążyć do konsensusu i równowagi przy wybieraniu i rozpatrywaniu petycji;

6. przypomina, że petycje mają znaczący wkład w realizację przez Komisję roli strażniczki traktatów i zapewniają obywatelom dodatkowe narzędzia do zgłaszania domniemych naruszeń prawa UE; podkreśla, że współpraca między Komisją Petycji a Komisją, wyrażająca się w terminowym i szczegółowym udzielaniu przez Komisję odpowiedzi opartych na wnikliwych analizach kwestii poruszonych w petycjach, ma zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania skutecznego procesu rozpatrywania petycji;

7. zauważa, że odpowiedzi Komisji nie zawsze są formułowane w sposób zrozumiały dla składających petycje; dlatego wzywa Komisję do tego, by zwiększyła wśród swoich pracowników świadomość na temat konieczności używania prostego, zrozumiałego, empatycznego i odpowiedniego języka w celu udzielenia składającym petycje jasnych i zrozumiałych odpowiedzi; zachęca Komisję do przekazania zadania prezentowania stanowisk Komisji na posiedzeniach Komisji Petycji pracownikom wyższego szczebla i wyższej rangi; wzywa Komisję do większego zaangażowania w prace Komisji Petycji, a zwłaszcza do terminowego udzielania odpowiedzi na problemy poruszane przez składających petycje;

8. odnotowuje brak systematycznych działań następczych w komunikacji Komisji z Komisją Petycji dotyczącej postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, które są związane z kwestiami poruszonymi w petycjach i często są długotrwałe i mało przejrzyste; zauważa, że wiele toczących się postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, w tym postępowań dotyczących kwestii poruszonych w wielu petycjach, opóźniało się przez wiele lat na etapie poprzedzającym wniesienie skargi do Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) i nie prowadziło do wniesienia sprawy przeciwko tym państwom członkowskim; z zadowoleniem przyjmuje za najlepszą praktykę i główny punkt odniesienia dla poprawy ogólnego strategicznego podejścia do egzekwowania prawa takie podejście Komisji, które polega na docelowym wyznaczeniu terminu 12 miesięcy na skierowanie spraw w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego do TSUE, jeżeli państwo członkowskie nadal nie transponuje dyrektywy ustawodawczej; uważa, że ściślejsza współpraca między Komisją i Parlamentem pozwoli na skuteczniejsze reagowanie na naruszenia prawa UE przez państwa członkowskie w sprawach poprzedzających wszczęcie postępowania; uważa, że zasadnicze znaczenie ma to, aby organy krajowe były świadome konsekwencji braku środków odwoławczych w związku z naruszeniem prawa Unii wykazanym w petycji, w tym w przypadku niepełnego lub częściowego wykonania orzeczeń TSUE; jest zdania, że skuteczne dochodzenie roszczeń przez ofiary naruszeń prawodawstwa UE zwiększa zaufanie obywateli do Unii i jej polityki; ponownie zwraca się do Komisji o regularne przekazywanie Komisji Petycji aktualnych informacji na temat postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz o zapewnienie jej dostępu do odpowiednich dokumentów Komisji dotyczących postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i inicjatyw legislacyjnych wszczętych na podstawie otrzymanych petycji oraz dotyczących procedur EU Pilot; jest zdania, że najwyższy poziom przejrzystości i regularne informacje zwrotne na temat prowadzonych przez Komisję postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego byłyby korzystne dla działań następczych podejmowanych przez Komisję Petycji w związku z otwartymi petycjami;

9. wzywa Komisję do oceny, czy organy krajowe podejmują niezbędne działania pozwalające reagować na zgłaszane w petycjach obawy obywateli w przypadkach braku zgodności z prawem UE, oraz do uruchamiania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w stosownych przypadkach; jest przekonany, że wczesne działanie Komisji w przypadkach naruszeń prawa UE ma kluczowe znaczenie dla zapobieżenia sytuacji, w której naruszenia te przybiorą charakter systemowy;

10. przypomina, że internetowa baza danych petycji (e-Petition) jest niezbędnym narzędziem wewnętrznym, które umożliwia członkom i członkiniom Komisji Petycji dostęp do wszystkich niezbędnych informacji w celu śledzenia stanu zaawansowania prac nad każdą petycją i podejmowania świadomych decyzji dotyczących rozpatrywania petycji; zauważa, że baza danych e-Petition odgrywa również ważną rolę w komunikacji ze składającymi petycje, i wzywa Parlament, aby przyznał zasoby na dalszy rozwój aspektów dotyczących tego narzędzia związanych z przepływem dokumentów, tak aby uprościć i przyspieszyć komunikację ze składającymi petycje;

11. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do utworzenia z Parlamentem międzyinstytucjonalnego narzędzia informatycznego i apeluje o jego sprawne wdrożenie, tak aby mogło ono służyć do wymiany informacji i dokumentów na temat wszystkich działań następczych podjętych w związku z petycjami, takich jak postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wnioski ustawodawcze lub odpowiedzi władz krajowych, co pozwoli na zwiększenie przejrzystości i wydajności procesu rozpatrywania petycji, a w szerszym kontekście przyczyni się do zwiększenia zaufania obywateli do instytucji UE i projektu europejskiego; zachęca Komisję do korzystania również z innych narzędzi w celu dostarczania Komisji Petycji wyczerpujących informacji, w tym jej rocznego sprawozdania z monitorowania stosowania prawa UE, które powinno zawierać wyczerpującą analizę związku między petycjami, postępowaniami w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz środkami ustawodawczymi i nielegislacyjnymi podejmowanymi w następstwie otrzymanych petycji, a tym samym rozwiązać problem braku transpozycji i nieprawidłowego stosowania prawa UE przez państwa członkowskie; podkreśla potrzebę zwiększenia znaczenia prac Komisji Petycji poprzez większe wykorzystanie petycji i ogólnych działań następczych w związku z otrzymanymi petycjami, aby lepiej zaradzić potencjalnym niedociągnięciom w stosowaniu i wdrażaniu prawa UE, w tym za pośrednictwem sieci petycji Parlamentu Europejskiego;

12. przypomina, że zasadnicze znaczenie dla kompleksowego rozpatrywania petycji ma współpraca z innymi komisjami w Parlamencie; zauważa, że w 2022 r. wysłano do innych komisji 56 petycji z wnioskiem o opinię i 734 petycje do wglądu; ubolewa, że na 56 wniosków o opinię otrzymano zaledwie 25 opinii; przypomina, że składający petycje są informowani o zwróceniu się do innych komisji o wydanie opinii na potrzeby rozpatrzenia ich petycji; podkreśla, że komisje parlamentarne powinny zwiększyć starania na rzecz aktywnego udziału w rozpatrywaniu petycji – przez dzielenie się swoją wiedzą specjalistyczną – i umożliwić w ten sposób Parlamentowi szybszą i bardziej kompleksową reakcję na obawy obywateli;

13. uważa, że sieć petycji jest użytecznym narzędziem w pracy parlamentarnej i ustawodawczej, ułatwiającym podejmowanie działań następczych w odpowiedzi na petycje; jest przekonany, że regularne posiedzenia sieci petycji mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia większej widoczności działalności Komisji Petycji oraz lepszego zrozumienia jej pracy i misji, a także dla zacieśnienia współpracy z pozostałymi komisjami parlamentarnymi; uważa, że można by usprawnić wymianę informacji na temat konkretnych petycji mających znaczenie dla prowadzonych prac legislacyjnych;

14. podkreśla, że Komisja Petycji wyraziła swoje stanowisko w sprawie istotnych kwestii poruszonych w petycjach, przyjmując sprawozdanie w sprawie wyniku działalności Komisji Petycji w roku 2021 ⁽²⁾, sprawozdanie pt. „Kontakt z obywatelami: prawo do składania petycji, prawo do zwracania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i europejska inicjatywa obywatelska”, sprawozdanie pt. „Sprawozdanie na temat obywatelstwa UE z 2020 r. Wzmacnianie pozycji obywateli i ochrona ich praw” ⁽³⁾, opinii pt. „Lepsze stanowienie prawa: połączenie sił na rzecz stanowienia lepszego prawa” ⁽⁴⁾ oraz opinię z 15 marca 2022 r. w sprawie sprawozdania Komisji na temat praworządności za 2021 r. ⁽⁵⁾;

⁽²⁾ Przyjęte przez Parlament jako rezolucja 15 grudnia 2022 r. (Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 129).

⁽³⁾ Przyjęte przez Parlament jako rezolucja 10 marca 2022 r. (Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 202).

⁽⁴⁾ Opinia przyjęta w ramach procedury 2021/2166(INI) zakończonej przyjęciem rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2022 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa: połączenie sił na rzecz stanowienia lepszego prawa (Dz.U. C 47 z 7.2.2023, s. 250),

⁽⁵⁾ Opinia przyjęta w ramach procedury 2021/2180(INI) zakończonej przyjęciem rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie sprawozdania Komisji na temat praworządności z 2021 r. (Dz.U. C 479 z 16.12.2022, s. 18).

15. podkreśla ogromny wzrost w porównaniu z poprzednimi latami liczby złożonych petycji w sprawach dotyczących stosunków zewnętrznych; zauważa, że można to wytłumaczyć kontekstem geopolitycznym w 2022 r., a w szczególności rosyjską agresją na Ukrainę; zwraca uwagę, że Komisja Petycji uwzględniła obawy obywateli dotyczące bezpieczeństwa, pomocy humanitarnej, sankcji, bezpieczeństwa dostaw żywności, wsparcia wojskowego i finansowego dla Ukrainy, rozwiązywania konfliktów, polityki wizowej, dostaw energii i integracji Ukrainy z UE, włączając do porządku obrad szereg petycji dotyczących w szczególności kwestii związanych z sytuacją uchodźców, prawami dzieci i dostawami żywności; podkreśla, że w szczególności Komisja Spraw Zagranicznych oraz Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych powinny brać pod uwagę te petycje podczas obrad dotyczących Ukrainy;

16. zauważa, że – jak się wydaje – kwestie zdrowia, które były jednym z głównych przedmiotów troski składających petycje w 2021 r., przede wszystkim ze względu na zagrożenia dla zdrowia związane z pandemią COVID-19, nie były już tak ważne w 2022 r., o czym świadczy fakt, iż liczba petycji dotyczących COVID-19, które Komisja Petycji rozpatrzyła i na które odpowiedziała w 2022 r., spadła w porównaniu z 2021 r.;

17. zwraca uwagę na dużą liczbę petycji omawianych w związku z różnymi aspektami ochrony praw tęczy rodzin w UE, w szczególności na różne stanowiska dotyczące prawa do swobodnego przemieszczania się i wzajemnego uznawania rodzin LGBTI+ w UE; przypomina o wysłuchaniu publicznym w sprawie dyskryminacji ze względu na orientację seksualną zorganizowanym przez Komisję Petycji w dniu 1 grudnia 2022 r., podczas którego oceniono trudności prawne, jakie napotykają tęcze rodziny w ich codziennym życiu w państwach członkowskich, i omówiono sytuację związaną z wzajemnym uznawaniem pochodzenia dziecka oraz małżeństw, a także kwestie pieczy nad dzieckiem;

18. zwraca uwagę, że w porządku obrad Komisji Petycji pozostały petycje dotyczące praw mniejszości narodowych, w szczególności w odniesieniu do praktyk dyskryminacyjnych dotyczących prawa mniejszości do nauki w języku ojczystym i używania języków; zwraca uwagę na wysłuchanie publiczne w sprawie różnorodności kulturowej i językowej w UE, które Komisja Petycji zorganizowała 20 kwietnia 2022 r.; podczas tego wysłuchania omówiono różne kwestie dotyczące używania języka mniejszości i możliwości ochrony i propagowania różnorodności kulturowej i językowej w UE; uważa, że UE musi wspierać nauczanie i używanie języków regionalnych i mniejszościowych;

19. zauważa, że w 2022 r. przedmiotem poważnej troski składających petycje nadal były kwestie dotyczące środowiska naturalnego – ponad 20% petycji dotyczyło właśnie tych kwestii; zauważa, że niektóre z tych petycji dotyczą nieprawidłowego wdrażania przez państwa członkowskie prawodawstwa UE, a wobec niektórych państw członkowskich już toczą się postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku z naruszeniem przepisów UE w zakresie ochrony środowiska; zauważa, że liczne petycje dotyczą m.in. jakości powietrza, zanieczyszczenia hałasem, gospodarowania odpadami oraz degradacji unikalnych ekosystemów i gatunków, w tym ostatnich starodrzewów i lasów pierwotnych w Europie oraz bezcennych terenów podmokłych i torfowisk; zwraca uwagę na naruszenia prawodawstwa UE, w tym ramowej dyrektywy wodnej ⁽⁶⁾, dyrektywy ptasiej ⁽⁷⁾ i dyrektywy siedliskowej ⁽⁸⁾; w związku z tym wzywa Komisję do niezwłocznego wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w przypadkach, w których wykryto brak wdrożenia prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska, tak aby postępowania ta zakończyły się w rozsądnym terminie, by zapobiec dalszemu pogarszaniu się stanu środowiska; wskazuje na prace dotyczące wpływu przemysłu wydobywczego na środowisko, które Komisja Petycji kontynuowała w 2022 r. i uwzględniła wiele otrzymanych petycji na ten temat w porządku obrad; zwraca uwagę na niektóre projekty energetyczne, szczególnie dotyczące farm wiatrowych, oraz na powiązane z nimi wysłuchanie publiczne, które odbyło się 15 czerwca 2022 r. w sprawie społecznego i środowiskowego wpływu energii ze źródeł odnawialnych; podkreśla dużą liczbę petycji w sprawie zarządzania populacjami niedźwiedzia brunatnego i wilków w UE oraz ochrony tych populacji; kwestia ta wymaga pełnej współpracy wszystkich właściwych organów na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym w celu znalezienia skutecznych rozwiązań w zakresie ochrony dużych drapieżników i zarządzania nimi;

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

⁽⁸⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

20. zwraca uwagę na wysłuchanie publiczne Komisji Petycji zorganizowane 25 marca 2022 r. w sprawie unijnego prokuratora ds. przestępstw przeciwko środowisku, podczas którego na podstawie otrzymanych petycji oceniono niedociągnięcia i wyzwania w egzekwowaniu unijnego prawa karnego w dziedzinie środowiska, a także nowe narzędzia zwalczania przestępstw przeciwko środowisku, w tym ewentualne utworzenie Prokuratury Europejskiej ds. przestępstw przeciwko środowisku, i które utorowało drogę do przyjęcia opinii komisji; wskazuje w związku z tym na opinię Komisji Petycji na temat wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne i zastępującej dyrektywę 2008/99/WE;

21. podkreśla, jak ważne jest spełnienie oczekiwań obywateli Unii w zakresie ochrony środowiska, w szczególności podjęcie działań w sprawie nielegalnego pozyskiwania drewna; zwraca przy tym uwagę na działania następcze podjęte przez Parlament w związku z petycjami nr 0289/2015, 0625/2018, 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 i 1056/2021, w których wyrażono zaniepokojenie rosnącą liczbą przypadków nielegalnego pozyskiwania drewna oraz konkretnymi przypadkami praktyk naruszających unijne przepisy w zakresie ochrony środowiska w wielu państwach członkowskich; wskazuje w tym względzie na rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie nielegalnego pozyskiwania drewna w UE ⁽⁹⁾ przyjętą na podstawie projektu rezolucji Komisji Petycji w uzupełnieniu pytania wymagającego odpowiedzi ustnej oraz wizyty informacyjnej dotyczącej domniemyanych naruszeń unijnego prawa ochrony środowiska;

22. podkreśla ponadto znaczenie refleksji nad postulatami obywateli UE w odniesieniu do znacznej liczby petycji otrzymanych w 2022 r., w których apelowali oni o poprawę norm dobrostanu zwierząt, w tym transportu żywych zwierząt, oraz o ograniczenia dotyczące szybko rosnących brojlerów, a także zwracali uwagę na negatywny wpływ klatek i inne warunki dobrostanu zwierząt hodowlanych; przypomina w związku z tym Komisji o niezwłocznej realizacji jej zobowiązania zgodnie z komunikatem w odpowiedzi na europejską inicjatywę obywatelską „Koniec Epoki Klatkowej” ⁽¹⁰⁾ oraz o przedstawieniu wniosku ustawodawczego w sprawie dobrostanu zwierząt;

23. ponownie wzywa Komisję, by wraz z państwami członkowskimi zapewniła prawidłowe wdrożenie przepisów UE w dziedzinie środowiska;

24. podkreśla istotny wkład Komisji Petycji w ochronę praw osób z niepełnosprawnościami, o którym świadczy rozpatrywanie przez nią szeregu petycji w tej delikatnej sprawie; wskazuje w tym względzie na opinię Komisji Petycji nt. „Dążenie do równouprawnienia osób z niepełnosprawnościami” przyjętą 13 lipca 2022 r. ⁽¹¹⁾; przypomina o zorganizowanych przez Komisję Petycji 30 listopada 2022 r. dorocznych warsztatach poświęconych prawom osób z niepełnosprawnościami, skoncentrowanych na ocenie niepełnosprawności, wzajemnym uznawaniu i unijnej karcie osoby niepełnosprawnej, podczas których rzucono światło na zgłaszane w petycjach trudności, z jakimi mają do czynienia osoby z niepełnosprawnościami przemieszczające się po UE; przypomina, że Komisja powinna zająć się przypadkami, w których władze krajowe odmawiają uznania praw osób niepełnosprawnych do świadczeń z zabezpieczenia społecznego, przez co osoby te pozostają bez środków niezbędnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb;

25. wzywa właściwe służby parlamentarne do dalszych starań i jak najszybszego ukończenia projektu dotyczącego międzyresortowej grupy roboczej ds. języka migowego, aby spełnić prośby z petycji nr 1056/2016 dotyczące umożliwienia składania petycji w międzynarodowych i krajowych językach migowych używanych w UE, a tym samym zwiększyć dostępność podstawowego prawa do składania petycji dla użytkowników języków migowych;

26. podkreśla, że należy na czas zapewnić tłumaczenie na język migowy i na język łatwy do czytania i rozumienia na posiedzeniach komisji, posiedzeniach plenarnych oraz podczas innych istotnych posiedzeń i wydarzeń w Parlamencie Europejskim, tak aby były one dostępne dla osób z niepełnosprawnościami;

⁽⁹⁾ Dz.U. C 32 z 27.1.2023, s. 20.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 274 z 9.7.2021, s. 1.

⁽¹¹⁾ Opinia przyjęta w ramach procedury 2022/2026(INI) zakończonej przyjęciem rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2022 r. „Dążenie do równouprawnienia osób z niepełnosprawnościami” (Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 13).

27. akcentuje szczególną rolę ochronną, jaką odgrywa Komisja Petycji w UE w ramach Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; zwraca uwagę na ważną bieżącą pracę komisji w związku z petycjami dotyczącymi zagadnień związanych z niepełnosprawnościami; podkreśla wzrost w 2022 r. liczby petycji dotyczących niepełnosprawności w porównaniu z poprzednimi latami, szczególnie z rokiem 2021, kiedy liczba takich petycji była ponad dwukrotnie mniejsza; zaznacza, że dyskryminacja oraz dostęp do edukacji i zatrudnienia pozostają jednymi z głównych wyzwań, z którymi muszą mierzyć się osoby z niepełnosprawnością; wskazuje, że Komisja Petycji poświęciła szczególną uwagę na kwestie zakładów pracy chronionej, włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami oraz poprawy warunków głosowania, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami;

28. przypomina, że kontakty z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich należą do obowiązków, które w Regulaminie Parlamentu Europejskiego powierzono Komisji Petycji; z zadowoleniem przyjmuje konstruktywną współpracę Parlamentu z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, z którym Komisja Petycji podziela cel polegający na zapewnieniu przejrzystości, profesjonalizmu i integralności instytucji unijnych wobec obywateli UE w odniesieniu do przyjmowania i wdrażania przepisów unijnych w obszarach o kluczowym znaczeniu dla życia ludzi, takich jak prawa podstawowe, ochrona środowiska, ochrona konsumentów lub prawa pracownicze;

29. zauważa regularny wkład Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich w prace Komisji Petycji przez cały rok; zdecydowanie uważa, że instytucje, organy i agencje Unii muszą zapewnić odpowiednie, spójne i skuteczne stosowanie się do wszystkich zaleceń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich;

30. podkreśla, że europejska inicjatywa obywatelska jest ważnym instrumentem aktywnego obywatelstwa i udziału społeczeństwa; podkreśla potrzebę poprawy w odniesieniu do zobowiązań Komisji podejmowanych w odpowiedziach na ważne europejskie inicjatywy obywatelskie, aby zwiększyć zaufanie obywateli do tego najważniejszego instrumentu demokracji uczestniczącej; z zadowoleniem przyjmuje prowadzoną podczas kilku posiedzeń dyskusję na temat niektórych petycji, które dotyczyły nieudanych europejskich inicjatyw obywatelskich, co dało obywatelom możliwość przedstawienia swoich pomysłów i wzięcia udziału w konstruktywnej debacie, a także ułatwiło udział obywateli UE w procesie demokratycznym Unii; odnotowuje znaczną liczbę nowych europejskich inicjatyw obywatelskich zarejestrowanych przez Komisję Europejską w 2022 r., co pokazuje, że obywatele korzystają z możliwości stosowania instrumentów uczestnictwa, by mieć wpływ na kształtowanie polityki i stanowienie prawa; wzywa Komisję, aby należycie uwzględniła rezolucje parlamentarne przyjęte w sprawie europejskich inicjatyw obywatelskich oraz by w większym stopniu współpracowała z obywatelami poprzez zapewnienie odpowiednich działań następczych w związku z udanymi europejskimi inicjatywami obywatelskimi;

31. przypomina, że składający petycję mogą uczestniczyć nie tylko w obradach dotyczących petycji, które złożyli, ale również w wizytach informacyjnych, które opierają się na tych petycjach; uważa w związku z tym, że umożliwienie składającym petycję uzyskania zwrotu kosztów podróży w przypadku udziału w wizycie informacyjnej Komisji Petycji, która dotyczy ich petycji, ułatwiłoby im udział; przypomina, że wizyty informacyjne stanowią ważną część rocznej działalności Komisji Petycji oraz że w 2022 r. – w związku z wieloma otrzymanymi emocjonalnymi petycjami dotyczącymi praw i dobra dziecka – Komisja Petycji przeprowadziła dwie wizyty informacyjne w tej sprawie, mimo że większość aspektów praw dziecka wchodzi w zakres kompetencji krajowych;

32. podkreśla, że internetowy portal petycji jest podstawowym narzędziem zapewniającym sprawny, skuteczny i przejrzysty proces składania petycji; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje ulepszenia, jakie wprowadzono w zakresie ochrony danych i zabezpieczeń i dzięki którym portal stał się bardziej przyjazny dla użytkowników i bezpieczniejszy dla obywateli; podkreśla, że należy kontynuować starania, aby portal był bardziej dostępny, w tym dla osób z niepełnosprawnościami; zauważa, że internetowy portal petycji jest jedną z najczęściej odwiedzanych stron internetowych Parlamentu Europejskiego, a zatem służy wielu obywatelom UE jako pierwszy punkt kontaktu z Parlamentem Europejskim;

33. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji i sprawozdania Komisji Petycji Radzie, Komisji, Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz komisjom ds. petycji państw członkowskich, a także rzecznikom praw obywatelskich lub podobnym właściwym organom.